ਇਕ ਕਾਕਰੋਚ ਦਾ ਖੁਦਕਸ਼ੀ - ਨੋਟ

ਪੇਦਰੋ ਪਾਈਤਰੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ : ਸਾਧੂ ਬਿਨਿੰਗ

(ਪੇਦਰੋ ਪਾਈਤਰੀ ਦੀ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਕਾਕਰੋਚ ਦਾ ਖੁਦਕਸ਼ੀ -ਨੋਟ ', ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਮੰਥਲੀ ਰੀਵਿਊ ਪਰੈੱਸ ਰਾਹੀਂ (੯[illegible]) ਵਿਚ ਛਪੀ ਉਸ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਪੋਰਤੋ ਰੀਕਨ ਔਬਿਉਚਅਰੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ।)

ਮੈਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਿਟਿਆ ਗਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਕਬਰ ਨਾਲ ਸਗਾਈ ਦੀ ਗੱਲ
ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ
ਜੀਣਾ ਬੜਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ
ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਕਿਸਮਤ ਹੀ
ਇਕੋ ਇਕ ਦੁਆਈ ਹੈ

ਸੱਚ ਜਾਣਿਓਂ
ਮੈਂ ਬੜੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਟੋਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹਾਂ
ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਹੋਂਦ ਤੋਂ
ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਰਾਹ
ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ
ਤੇ ਵਧਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ

ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੱਗੀਏ ਪਾਬੰਦੀਏ
ਮੇਰਾ ਭੂਤ ਵੀ ਤੇਰਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰੇਗਾ

ਮੈਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਦਿਲਗੀਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਕੰਡਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਬੇ -ਆਸਰਾ ਤੇ ਬੇ -ਆਬਰੂ ਹਾਂ
ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮਾਰ ਪੈਣੇ
ਲਿਬਰਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ
ਇਹਨੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਧੀਆ
ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ
ਮੈਂ ਭੁੱਖਾ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਚੰਗਾ ਲੁਟੇਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਮੰਜਲ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਇਹ ਸਸਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਹੀ
ਮੇਰੀ ਬੇਚੈਨੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ
'ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡੋ ' ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਰਨ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਦਰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ
ਟੈਲੀਵੀਯਨ ਖਰੀਦੀ ਬੈਠੇ ਹਨ
ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ
ਹਰ ਰਾਤ ਪੂਰੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਕਰਕੇ
ਉਹ 'ਲੇਟ ਲੇਟ ਸ਼ੋਅ ' ਦੇਖਦੇ ਹਨ

ਮੈਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਅੱਕ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ
ਵੈਲਫੇਅਰ ਦਾ ਮਹਿਕਮਾ
ਮੇਰਾ ਕੇਸ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ
ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਸਤਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ
ਰੇਡੀਓ ਵੀ ਵੱਡੀ ਨਿਆਮਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ
ਤੇ ਨਾ ਸੀ Ē ਲੇਟ ਲੇਟ ਸ਼ੋਅ ' ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਸ਼ੈਅ
ਪੁੱਛੋ ਨਾ ਕਿੰਨੀ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਮੈਂ
ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ

ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਘਰੇਲੂ -ਮਸ਼ੀਨ
ਮੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਰਹੀ ਹੈ
ਕਾਸ਼ ਕਿਤੇ ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵੀ ਜਾਣ ਲੈਣ
ਇਹ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ
ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਤੇ ਤਬਾਹਕੁਨ ਹਨ
ਫਿਰ ਹਰ ਨਸਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ
ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਕ ਚੰਗੀ ਥਾਂ ਹੋਵੇ
ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਹਰ ਥਾਂ ਤੋਂ
ਸਾਡੀ ਨਸਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ
ਇਹ ਗਰੀਬੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਲੜਾਈ ਹੁਣੇ ਬੰਦ ਕਰੋ
ਅਮਰੀਕਾ ! ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ
ਅਸੀਂ ਸਦਾ ਲਈ ਤਬਾਹ ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਈਏ

ਮੈਂ ਭੁੱਖਾ ਹਾਂ
ਮੇਰੇ ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ ਹਨ
ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਭੁੱਖੇ ਹਨ
ਸਾਡੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ
ਭੁੱਖ -ਮਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ

ਅਸੀਂ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਗਏ ਹਾਂ
ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀਂ
ਕਿਸ ਆਸ 'ਤੇ ਜੀਂਦੇ ਰਹੀਏ
ਅਸੀਂ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਨਿੱਤ ਦਸਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਥੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਲਾ ਸੂਟ
ਧੋਬੀ ਦੇ ਭੇਜਣ ਜੋਗਾ ਵੀ ਵਕਤ ਨਹੀਂ
ਹਾਂ ਏਨੇ ਮਾੜੇ ਹਨ ਹਾਲਾਤ
ਤੇ ਵਜ੍ਹਾ ਸਿਰਫ ਇਹੋ -
ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦੈ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਖਾਸ ਬਣਨਾ
ਇਹ ਸਰਾਸਰ ਬੇਤੁਕੀ ਹੈ ਪਾਗਲਪਨ ਹੈ
ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ
ਬਾਕੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖਾਤਰ
ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਡੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ?

ਅਸੀਂ ਅਸਲੀ ਅਮਰੀਕਨ ਹਾਂ
ਅਸੀਂ ਕੋਲੰਬਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਇਥੇ
ਅਸੀਂ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟਰਿਕ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ

ਔੌਡ ਸੁਲੇਵਾਨ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਇਥੇ
ਅਸੀਂ ਆਦਮ ਤੇ ਹੱਵਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਹਾਂ
ਨੋਆ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਿਸ਼ਤੀ 'ਚ
ਕਾਕਰੋਚਾਂ ਨੂੰ ਬਿਠਾਇਆ ਸੀ
ਸਾਥੋਂ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ
ਕਿਉਂ ਖੋਹਿਆ ਜਾਵੇ ???

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ
ਜਦੋਂ ਅਜੇ ਸਸਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੇ
ਸਾਡੀ ਸਭਿਅਤਾ ਤਬਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ
ਕਾਕਰੋਚਾਂ ਕਦੀ ਭੁੱਖ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣਿਆਂ
ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਪੈਪਸੀ -ਪੀੜੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਚੰਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ
ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ
ਹਰ ਦਿਨ ਹੀ ਮੌਜਮੇਲਾ ਹੁੰਦਾ
ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਉਹ ਵੀ ਦਿਨ ਸਨ ਦੋਸਤਾ
ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਦੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ
ਰੋਜ ਢਿੱਡ ਭਰ ਭਰ ਖਾਂਦੇ
ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਨਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਕੋਈ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਹਾਂ ਉਹ ਵੀ ਦਿਨ ਸਨ
ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਉਹ ਵੀ ਦਿਨ ਸਨ

ਕਾਕਰੋਚਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਉਦੋਂ
ਹੁਣ ਨਾਲੋਂ ਦਸ ਗੁਣਾਂ ਵਾਧੂ ਸੀ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਹੱਦ ਦਸਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਵੀ
ਦਸ ਸਕਿੰਡ ਘੱਟ ਹੈ
ਸਾਰਾ ਕਸੂਰ ਗਰੀਬੀ -ਵਿਰੋਧੀ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਲੋਕ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰਹੇ
ਅੱਜ ਹਰ ਕੋਈ ਡੀ . ਡੀ . ਟੀ . ਖ੍ਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਤੇ ਮੌਤ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਛਿੜਕਾਵ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਦੂਰ ਹੈ
ਟੈਲੀਵੀਯਨ 'ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਸਾਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ
ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ
ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ

ਇਹ ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਈ
ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਲਾ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਸਾਡੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ
ਕੋਈ ਜਲੂਸ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ
ਉਂਝ ਕੋਈ ਇਸਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਤੇ ਕੋਈ ਉਸਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਹਰ ਕੋਈ ਹਵਾਈ -ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਔਖਾ ਹੈ
ਪਰ ਡੀ . ਡੀ .ਟੀ . ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੱਭ ਚੁੱਪ
'ਡੀ . ਡੀ . ਟੀ . ਦੇ ਹਮਲੇ ਰੋਕੋ ' ਦਾ ਬਿੱਲਾ
ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ

ਮੈਂ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਟੱਬਰ ਵਿਚੋਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਅਖੀਰਲੇ ਚਚੇਰੇ ਦੇ ਘਰੋਂ ਹੀ ਜਿੰਦਾ ਹੈ
ਮੈਂ ਖੁਦ ਸੱਤ ਵਾਰ ਵਿਆਹਿਆ ਗਿਆ ਹਾਂ

ਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਮੇਰਾ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੀਵੀਆਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਖਾਵੰਦ
ਹੁਣ ਪਰਲੋਕ ਸੁਧਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ
ਉਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਵੀ ਆਈ ਮੌਤੇ ਨਹੀਂ ਮਰਿਆ
ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ
ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ
ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਸਭਿਅੱਕ ਕੌਮ ਨੇ
ਮੈਨੂੰ ਉਜਾੜ 'ਚ ਇਕੱਲੇ ਰੁੱਖ ਵਾਂਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਮੇਰੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਉਹ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੀਵੀ
ਜਾਂ ਖਾਵੰਦ ਦਾ ਬੀਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ
ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਆ
ਮੈਂ ਪੈਸੇ ਖਾਣ ਲਈ ਇਹ ਧੰਦਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ
ਉਹ ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ ਨੇ
ਮੈਂ ਇਹ ਧੰਦਾ ਕਦੀ ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਚੰਗੇ ਗੈਰ-ਕੈਥੋਲਿਕ ਗੈਰ-ਪਰੋਟੈਸਟੈਂਟ
ਤੇ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਘਰ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹਾਂ

ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੀ ਪਵਿਤਰ ਬਾਈਬਲ ਨਹੀਂ ਪੜੀ ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੀ ਪਵਿਤਰ ਬਾਈਬਲ ਨਹੀਂ ਪੜਨ ਲੱਗਾ ਸਿਆਣੇ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਕਾਕਰੋਚ
ਕਦੀ ਵੀ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਢੁੱਕਣ ਲੱਗੇ ਬਾਈਬਲ ਪੜਨਾ ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਧੰਦਾ ਹੈ
ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ
ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ

ਮੇਰਾ ਇਕ ਚਾਚਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ
ਪੱਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਖਿਆਲਾਂ ਵਾਲਾਂ
ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਵਿਤਰ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦਾ
ਇਕ ਦਿਨ ਤੇਈਵਾਂ ਭਜਨ ਪੜ੍ਹਦਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੌਂ ਗਿਆ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਜਦ ਉੱਠਿਆ
ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਉੱਥੇ ਹੀ
ਉਹਦੇ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਸਦਾ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ

ਮੈਂ ਇਕ 'ਕਲੇਰਔਲ ਲੇਡੀ' ਨੂੰ ਜਾਣਦਾਂ
ਜਿਹੜੀ ਮੇਰੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲੂਣ ਮਿਰਚਾਂ ਛਿੜਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਲਤੂ ਨਿਉਲੇ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ

ਮੈਂ ਇਕ 'ਮਾਰਲਬੌਰੋ ਮੈਨ' ਨੂੰ ਜਾਣਦਾਂ
ਉਹ ਮੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰਾਂ ਉਪਰ ਸਿਗਰਟਾਂ ਬੁਝਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੁਆਹ-ਦਾਨੀਆਂ ਸ਼ਿੰਗਾਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ
ਮੈਂ ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾਂ
ਜਿਹਨੇ 'ਕਲੇਅਰੌਲ ਲੇਡੀ' ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਕੇ 'ਮਾਰਲਬੌਰੋ ਮੈਨ' ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ
'ਲਾਈਫ' ਮੈਗਜੀਨ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਹਦਾ ਧੰਦਾ
ਗਰਾਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ੀਸ਼ੀਆਂ 'ਚ ਪੈਟਰੋਲ ਪਾ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵੇਚਣਾ ਸੀ

ਜੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ

ਸਵਰਗ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
ਤਾਂ ਰੱਬਾ ਮੇਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ
ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਨਰਕ ਨੂੰ ਹੀ ਭੇਜੀਂ

ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾਂ
ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਥੋਥੇਪਨ, ਭਿ੍ਸ਼ਟਾ ਤੇ ਪਾਗਲਪਨ ਤੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਭੱਜ ਜਾਵਾਂ
ਇਥੇ ਸੰਤ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ
ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
ਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਜਹੱਨਮ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜਿਹੜੇ 'ਨਿਉੂਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼' ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਚੰਗੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਪੀ ਸਕਦੇ
'ਵਾਲ ਸਟਰੀਟ' ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਸੜਦੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਨਹੀਂ ਵਹਾਂਉਂਦੇ ਹਵਾ ਗੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਗੁੰਝਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ
ਚੰਗੇ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇਗਾ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਆਉਂਦੇ
ਹਰ ਭਰਮ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰੇਗਾ
ਹਾਂ ਮੈਂ ਕਰੋੜਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ, ਟਕਿਆਂ, ਦੁਆਨੀਆਂ ਤੋਂ
ਡਾਲਰਾਂ ਤੋਂ, ਚਿੱਟੇ ਕਾਲਰਾਂ ਤੋਂ
ਚਮਕੀਲੇ ਕਾਲਰਾਂ ਤੋਂ ਨੀਲੇ ਕਾਲਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਤੋਂ, ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਇਆਂ ਤੋਂ 'ਵੈਲਫੇਅਰ' ਤੋਂ, ਭੈੜੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਤੋਂ
ਸੱਭ ਮਨੋਰੋਗੀਆਂ ਤੋਂ, ਪਾਗਲਾਂ ਤੋਂ
ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦੇ ਬੌਂਦਲੇ ਹੋਏ ਮਾਹੋਲ ਤੋਂ
ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਜਿਥੇ ਧੋਖੇਬਾਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਪ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇ
ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗਾ
ਸਵਰਗਾਂ 'ਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਮਾਲਕੋ
ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਂ ਦੀ. . .

ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ
ਬੜਾ ਥੋੜਾ ਚਿਰ ਜੀਉਂਦੀ ਰਹੀ
ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ
ਸਾਡੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜ ਗਈ
ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਸਾਲ
ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ
ਉਹ ਘੇਰ ਲਈ ਗਈ ਇਕ ਪਿੰਗਲੇ ਮੁੰਡੇ ਦੁਆਰਾ ਜਿਹਨੇ ਉਹਦਾ ਸਵੈਮਾਣ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਅਤੇ ਮਰਨ ਬਾਅਦ ਉਹਦਾ ਸਰੀਰ ਨਿਗਲ ਲਿਆ

ਮੇਰੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ
ਬੜਾ ਥੋੜਾ ਚਿਰ ਜੀਉਂਦੀ ਰਹੀ
ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸਾਡੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜ ਗਈ ਉਹਦਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਕੁਆਰਪਨ ਵੀ ਕਾਇਮ ਸੀ
ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਡਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ
ਅਸੀਂ ਹਨੀਮੂਨ ਮਨਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ

ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਉਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ

ਮੇਰੀ ਤੀਜੀ ਪਤਨੀ
ਰਸੋਈ ਦੇ 'ਸਿੰਕ' ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਇਕ ਪਾਗਲ ਖਬਤੀ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ
ਤੇ ਉਹਨੇ ਤੱਤੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਟੁੱਟੀ ਖੋਹਲ ਦਿਤੀ

ਮੇਰੀ ਚੌਥੀ ਪਤਨੀ
ਬੜੀ ਲੜਾਕੀ ਤੇ ਬਹਾਦਰ ਸੀ
ਕੋਲ ਚਾਕੂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ
ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਧਮਕਾਉਂਦਾ ਉਹਦੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀ
ਸਾਡੀ ਸੁਹਾਗ-ਰਾਤੇ ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਜਾਣਦੀਆਂ
ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਾ ਹੀ ਪੈਣਾਂ ਪਰ ਲੜਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਦੀ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਚੋਂ ਦੋਂਹ ਚੌਂਹ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸਿਵਿਆ 'ਚ ਜਾਣ ਜੋਗੇ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇਉੂਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹੀ
ਇਕ ਭੀੜ ਭਰੇ 'ਐਲੀਵੇਟਰ' ਵਿਚ
ਉਹ ਮਾਰੀ ਗਈ
ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਤਾੜਿਆ ਸੀ
ਨਵੀਂਆਂ ਕਾਢਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨੇ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ
ਜੇ ਉਹਨੇ ਪੌੜੀਆ ਵਰਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਉਹਨੇ ਹੁਣ ਵੀ ਜੀਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਸੀ

ਮੇਰੇ ਪਹਿਲੇ ਪਤੀ ਦੀ ਪਵਿਤਰ ਜਿੰਦਗਾਨੀ
ਇਕ ਡੀ. ਡੀ. ਟੀ. ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਲੱਗੀ ਉਹਦੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ
ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਭਰ ਰੋਈ
ਉਹਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ
ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ
ਕਿਸ਼ਤ ਨਾ ਪਹੁੰਚਣ ਕਰਕੇ
ਉਹਦਾ ਬੀਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ
ਉਹਦੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾਂ
ਕਿਸ਼ਤ ਮੇਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਟਿਕਾਣੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਡਾਕੀਏ ਨੂੰ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ ਮਿੱਧ ਦਿੱਤਾ ਮੇਰਾ ਦੂਜਾ ਪਤੀ
ਗੱਲ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ
'ਫਾਇਰ-ਇੰਜਨ' ਦੀਆਂ ਸਾਗਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਇਕ ਸਿਰ-ਸੜੇ ਪਾਗਲ ਨੇ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਜਾ ਉਹ
ਕਾਕਰੋਚਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲੈਂਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜਿਨਾਹ ਕਰਦਾ
ਕੋਕਾ-ਕੋਲਾ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ 'ਚ ਸੁੱਟ ਉਪਰੋਂ ਢੱਕਣ ਬੰਦ ਕਰ
ਉਨਾਂ ਚਿਰ ਹਵਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਖਦਾ
ਜਦ ਤੱਕ ਉਹ ਪਰਾਣ ਨਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ

ਉਫ ਧਰਤੀ ਨੇ ਕਿਉਂ ਗਰਭਪਾਤ ਨਾ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਖਤਰਨਾਕ
'ਟੀ. ਵੀ. ਡਿਨਰ' ਖਾਣੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਜੰਮੇ ਸਨ

'ਰੀਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ'
'ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ'
'ਕੋਨ ਐਡੀਸਨ' 'ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟਰਿਕ'
'ਜਲਿੱਟ ਰੇਜਰ ਬਲੇਡ' 'ਪਲੇਟੈਕਸ'
'ਜਨਰਲ ਮੋਟਰਜ' ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ
ਖਤਰਨਾਕ ਬਦਬੋਆਂ ਵਾਲੇ
ਖਬਰਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ ਪਿੱਠ ਠੋਕਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਸੰਤਾਨ-ਸੰਜਮ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਰੁੱਗ ਖਾ ਲੈਣ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਖ-ਨਾਲੀ ਦਿਮਾਗਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਇਜਾਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ
ਤੇ ਜਿਹਨੂੰ ਇਹ ਸਭਿਅਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਉਸ ਖਤਰਨਾਕ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ
ਕੌਮ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ

ਮੇਰਾ ਤੀਜਾ ਪਤੀ
ਬੜੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦਾ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਫੇਫੜਿਆ ਦੀ ਕੈਂਸਰ ਸੀ
ਦਸ ਲਕੜੀ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਸਨ
ਇਕ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਅੱਖ
ਚੰਗੀ ਅੱਖ ਚੋਂ ਵੀ
ਅੱਧ-ਪਚੱਧਾ ਹੀ ਦਿਸਦਾ ਸੀ
ਉਹਦਾ ਦਿਲ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ
ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਢੂਹੀ, ਸਾਹ ਦੀ ਕਸਰ
ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਕਮੀ, ਜਿਹਨੀ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਨਿਕੰਮੇ ਪੜਦੇ, ਕੰਡਮ ਨੈਣ-ਨਕਸ਼ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ
ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਸਦਾ ਹਵਾੜ ਆਉਂਦੀ
ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹਨੇ 'ਡਰੱਗਸਟੋਰ' ਚੋਂ
ਚੋਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ
ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿ
ਉਹਦੀ ਸਿਹਤ ਮੇਰੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖਤਰਾ ਸੀ
ਮੈਂ ਤਲਾਕ ਦਿਤਾ
ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ
ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਸਾਇੰਸ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦੇਵਾਂ ਪੈਸੇ ਉਹਨੂੰ ਦੇ ਦੇਵਾਂ 'ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ' ਲਈ ਆਪਣਾ ਅਖੀਰਲਾ ਨਾਖੁਸ਼ ਜਨਮਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਤੋਂ ਇਕ ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਦੀ ਕਿਸਮਤ ਚਮਕੀ
ਸੱਟੇ 'ਚ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਨਿਕਲਿਆ
ਹਸਪਤਾਲ ਗਿਆ
ਨਕਦ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ
'ਟਰਾਸਪਲਾਟ' ਕਰਾਏ
ਇਕ ਦਿਲ, ਇਕ ਅੱਖ
ਇਕ ਚੇਹਰਾ, ਕੁੱਝ ਲੱਤਾਂ
ਇਕ ਫੇਫੜਾ, ਇਕ ਚਿੱਤੜ
ਤੇ ਉਹ ਪੂਰਾ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਸੀ

ਸੌ ਸਾਲ ਜੀਣ ਲਈ
ਤੇ ਦੂਜਿਆ ਨੂੰ ਜੀਣ ਦੇਣ ਲਈ
ਪਰ ਹਸਪਤਾਲੋਂ ਘਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦਿਆਂ
ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਮਿੱਧ ਦਿਤਾ
ਉਹਦੇ ਸਾਹਾਂ ਵਾਲੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ

ਤੁਸੀਂ ਜਰਾ ਸੋਚੋ
ਆਪਣੀ ਹੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ
ਸਤਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਲਈ
ਤੁਸੀਂ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜੀਣ ਲਈ ਹੁਣ ਬਚਿਆ ਹੀ ਕੀ ਹੈ
ਇਸ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਦੁਨੀਆ 'ਚ
ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ
ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜੀ
ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰਾਂ ਜੀਉਣ ਨਾਲ ਕਾਕਰੋਚ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ
ਖਾਸ ਕਰ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਕੂੜਾ ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਪੁਰਾਣਿਆਂ ਘਰਾਂ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬੜਾ ਲਗਾਵ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਖਾਣਾ ਕਦੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁੱਟਦੇ
ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਤਾਂ ਸੱਭ ਕੁਝ
ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ
ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਢਿੱਡ 'ਚ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਟੱਬਰ ਇਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਦੂਜੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ
ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਵੀ ਲੈ ਗਏ
ਥੋੜੀ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਬਣੇ
ਇਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ ਹੋਵੇ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦਕਸ਼ੀ
ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੀਭ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਆਯਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚਿੰਨ ਹੈ
ਇਕ ਟੁੱਟੇ-ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਕਾਕਰੋਚ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਇਹਨਾਂ ਘਰਾਂ 'ਚ
ਜੀਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਅਲਵਿਦਾ ਨਿਰਮੋਹੀ ਦੁਨੀਆ
ਅੱਕ ਗਿਆ ਹਾਂ
ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਬਦ-ਜਾਲ ਤੋਂ ਧੋਖੇ ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਬੰਬ ਡਿਗਿਆ
ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਇਥੇ ਹੋਣਾਂ
ਮੇਰੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ
ਆਪਣੀ ਜਮੀਰ ਦੇ ਸਿਰਨਾਵੇ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿਓ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਤੁਹਾਡੀ ਜਮੀਰ ਜਾਗੇ

- ਅਨੁਵਾਦ - ਸਾਧੂ ਬਿਨਿੰਗ